

ՊԱՅՄԱՆՔ

Հարեհան գին և Պոլսոյ համար 180 դր
Պաշտպան 40 դր
Վեցանիսայ և Պոլսոյ 80 դր
Կառնայ 50 դր
Իւրաքանչիւր թերթի գին 30 փր
Մանուկներու արդի մէկ անգամի հա-
մար 3 դր քաշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դր քաշ, աւելի անգամներու
համար զատ առկայութիւն կը լինայ

Լ Ր Ա Ք Ի

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊՈԼԻՏԻԿԱՆ 28 ՀԱՅՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կերամիկոյ եւ Աւստրիոյ կայսե-
րաց կայսէրի եւ Պաշտպանի մէջ
տեսակցութիւններէն ի վեր Ռուսիոյ
եւ Կերամիկոյ կառավարութեանց մէջ
ծաղած պայքարները, եւ միւս կող-
մանէ Դադղիոյ եւ Ռուսիոյ մէջ դադո-
նի դաշնակցութիւն մը հաստատուած
կամ հաստատուելու վրայ լինելուն
զրոյցները Կիւնով կայսեր եւ Պ. Պիւ-
մարքի մասնակցութիւնն պատճառած
կերպին, Ասիոյ պատ Գաղղիոյ կը-
րած անջապի ծանր հարուածներէն
եւեւ, սրայ ներքեւ ուրիշ որ եւ է
ազգ մը լեր կրնայ չընկնել, զարմա-
նալի արտադրութեան վերականգնելու
նմանը շտեմարած կենսական զօրու-
թեան փորձեր տալն ալ ոչ նուազ ար-
պարկութիւնը լրացնելու Պ. Պիւ-
մարքի վրայ, Հետեւաբար իր ընկա-
ցը տակաւ առ տակաւ փոխել կ'սկի-
նի Դադղիոյ նկատմամբ:

Պարիզէն դուռնաւ նամակ մը կը-
սն թէ Գաղղիոյ կայսերաց պաշտոն-
եայ Պ. Ռուսիէ Բերթիէին վերջին ան-
գամ Պ. Պիւմարքի հետ բանակցած
ժամանակ Պ. Պիւմարք աւելի ունե-
ցել է մասնաւորապէս պնդելու Գաղ-
ղիացոյ խնդիրը՝ առեւտրութեան վրայ՝
զոր վերջին պատերազմէն ի վեր կը
տած են արտերսուն մէջ, եւ հարկ կը
դնեն Գերմանիոյ վրայ որ այս ան-
գամ իրեն հաւանական հետեւանայ
դէմ ամբողջական զգուշութիւններ
ձեռք բերուի:

Պ. Ռուսիէ Բերթիէն Պ. Պիւմարքի
այս կարծեաց անհիմն չլինելը խոստո-
ւածելով ըսած է թէ այս անգամ
թիւնն անշուշտ կը փարտաւեր եւ ան-
շուշտ ըստ եւ անշուշտ չէր լինիր եւ
թէ Բրուսիա Գաղղիոյ երկու ամենէն
դեղնային եւ հայրենասէր պաշտանե-
րը ձեռքէն չտանուր, ինչպէս ի վեր
տակաւ իրեն իրենց յանձն առնու-
ման փորձարկութիւն մ'առնալով այն եր-
կու քառանկերը Գաղղիոյ դարձունել
առեւտրութիւնը կը փարտաւեր Գաղղիոյ
այսինքն:

Այս ըսելէ ետեւ Պ. Պիւմարքի աչաց
առջեւ, զիմէ է այն դժուարութիւն-
ները, զորս Բրուսիոյ կառավարութիւն-
ը պիտի կրէ՝ որ, երկու քառանկեր
քնակները գերմանացիներու մասին.
եւ յետոյ ուրիշ քաղաքագիտական
նկատառումներով մէջ մանելով ջոյց
առեւտրութեան Բրուսիոյ համար ոչնչով
հարկաւոր է Գաղղիոյ բացօթեան չե-
ղքութիւնը ձեռք բերել, երբ որ իր
համադրեմանակալն մեծ դժուար լի-
նի թողնել մէջ դժուարութիւններ ծա-
ղիմ:

Կերպի թէ Պ. Ռուսիէ Բերթիէին
յառաջ բերած փաստերն ասանց աղ-

ղեցալեան չեն մնացած Պ. Պիւմար-
քի մտայ վրայ վառն դի հարցոյցել է
թէ երկիր եւ տարու պարագայի մէջ
ինչ տեսակ փոխարկներ իրեն կրնար
ընծայուիլ իրեն:

Պ. Ռուսիէ Բերթիէն անմիջապէս
հաղային փոխարկութիւն մ'առաջար-
կել է Գաղղիոյ դադղիականութեանց
երկրներէն, ի բաց առեւտր ձեւերը
Այն մասնակ Պ. Պիւմարք Հնդկա-
ստանի Գաղղիական երկրները ցոյց
տալէ իրեն փոխանակութեան ծա-
ւաթիւն միջոց:

Բանակցութիւնն առկայ տեղի-
առաջ չէ գնացած իւրաց շուտ պատ-
ճառներ կան հաւանաբար, կրնէ ոյս
տեղեկութիւնները առաջ նախադի-
րը, թէ այս հիմանց վրայ համաձայ-
նութիւն մը կարելի է:

Ասիոյ ծագումնաբան է Թերեւս
այն պնդել ալ թէ Պ. Բերթիէն Պ. Պիւ-
մարք քիչ օրէն տեսակցութիւն մը
պիտի ընեն իրարու հետ:

Հարցուն Գ. Բ. անմիջ փառաւա-
նութիւնը Գաղղիոյ անքաւ միւս անգ-
ամ այնպիսի ծանր արարք մ'աղ-
բեւոյց Գաղղիոյ վրայ, որոյ աստիճան
զաւարթ միայն կը առաւարկէին զմարդ,
եւ որոյ ներքեւ Գաղղիական ողջին
չընկնէին արդարեւ զարմանալի է:

Անգղիական թաղի լրագրող տե-
ղեկութիւն մը կը հրատարակէ, որ
այս մասին շտեմարած կրնա երկու դր
կը փարտաւեր, Գաղղիա, կրնէ 40 մի-
լիոն Անգղիական իրող տակաւ եւ զը-
լուս ճեղք տարուէ տարի վճարելու:
Արդ, առաջին կայսրութեան պատե-
րազմներէն ետեւ Անգղիոյ պարագն
այնչափ մեծցած էր, որ տարին 40
միլիոն իրող տակաւ եւ գլուխ ունէր
վճարելու, այն է 9 միլիոն իրող ա-
ւելի, միւսը եւ Գաղղիա այս օրուան
օրս տեղի բազմամարդ եւ տեղի հո-
լուստ է ըստ 1816 թ Անգղիան:

Գաղղիոյ հասարակաց կրթութեան
պաշտոնեայ Պ. Բիւլ իմեն համարու-
րանայ տեղեկներուն ուղղած յիշա-
բերականի մը մէջ կը պատկերէ, որ
չորրորդ դասէն սկսեալ բոլոր ուսու-
նալը զինուորական կրթութեան վար-
ժուն, մասնաւորապէս հրացանի դո-
ժանդի:

Պատերազմական դժուար պայտոն-
եայն ալ հրաման զրկեց ամեն զորու-
նիւսաց, որ հասարակ զինուորները
թիւնաօթածգութեան ալ փորձեց-
նեն, որպէս զի պատերազմի մէջ թիւ-
դանութեան զինուորը պահուած առեւտ-
րական զինուորը կարենան անհնայ
դժուր կատարել:

Գաղղիական Կիւնովի լրագրին
խօսքին նայելով, Գաղղիոյ մարտավար-
դէմ այնպիսի ծանր եւ ճնշել արդա-
յոյցներն ու զրկել տնայն են քննի:

յանձնաժողովոյ ձեռքը, որ մարտ-
նախն իր վիճակին ծանրութիւնն
զգալով դատաւարանի չեղելանո-
ւաւ ուղղութիւնը քաշ է:

Ռուսիոյ լրագրող մանրամասն տե-
ղեկութիւններ կը տան Անատոլիոյ
կայսրութեան սահմանակից Բալքանի
խօսէն առեւտր եւ անմիջապէս փրա-
կալիւսած երկրներուն վրայ, Ռու-
սական իշխանութիւնն ամեն բանէ ա-
ռաջ գերութիւնը ընծաւ է այն երկրին
մէջէն, որ 100000 թ լափ բնակչաց
վրայ ծանրացած էր, իսկին ալ գա-
ւառական քաղաք մը փոխադրուած
եւ հին փար գրուած է, որպէս զի չը-
կրնայ ապրտափութիւն հանել Ռու-
սական իշխանութեան դէմ:

Այս նոր երկրակալութիւնն այն
առեւտրական գրգռութիւն ձգած է կեղ-
անական Ասիոյ մէջ, որ Բիւլոյի Ռու-
սիան կը խորհի Բուլղարիանի բոլոր
դեղքը միաբանեցնելով որք երկր, եւ
վճարական հարուածով մը Ռուսաց ան-
գուշ յառաջանալով իրեն արդիւն-
ւաւ փորձ փորձել:

Ռուսիոյ մէջ այս օրերս հաւասա-
րական մարդալէ մը բանեկցաւ, ո-
րոյ վրայ հրատարակուած անգլիա-
թիւնները բաւական հետաքրքրաշարժ
են:

Այս մարդն է լրագրող Կիւնովի կող-
մէն երկուսն էրկուր ընկեց հաւասա-
րութիւնը բազմակնութիւն, կըրքի եւ
ամեն կրթական փորձաքննութեանց
դէմ առեւտրութիւն կը քարոզէր իր
հասարակութեանը կողմէն, եւ ինք-
զինքն Կիւնովի կը բանախօսէր, եւ ինք-
զինքն Կիւնովի մօտը զինուորական կանու-
նէր, փանի մը հաղար ուղեկրու կը
չուրջ խմբուր յաջողած էր, որոյ շու-
տերն արգէն իրենց անողւածքը վա-
ճաւելով գաւառին ինքնակոյ մարդու-
րէին, յանձնած էին հասարակաց ողի-
առեւտրական համար. բայց քաղաքական
իշխանութիւնը մէջ մանկելով վերջ տը-
ւաւ այս ցոյցերուն:

Այս մարդը քանի մը անգամ առաջ
պատաւարութեան պաշտոն փորձ է
փորձել Բաւարացի Դիւպլոմատական
պաշտաններէն մէկուն քալ, եւ հին
Գաղղիներէն խօսիլ սովորած է, իրեն ե-
ղած հարցախօսման մէջ կը պնդէ թէ
ինքը յառաջնելու մ'է այն վերջին
որ տեղեկութեան հաւասարականութիւ-
նը հիմնելու պիտի դադ:

Այսպիսի մարդ մ'իրքեւ խորհրաց
պատմութեան տեղին իրեն ինքզուր
յիմարտոց մը գրուելու արժանի է:

Ամերիկայի մէջ Թորմաններուն խոն-
դիրը մեծաբաւ վրայ է, եւ կըրքի
թէ հաղարութեան չափի կրնայ
փրջանալ:

Վերջին անգամ ամերիկայի իւր մանի
վերաբերեալ խորանի մէջ ընդհանուր
մոզմ մ'ըրին, որ ներկայ էին ու թ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Կուրս դուրս լրագրաց հանգու-
ծալը խորագրութեան վրայ է:
Կարգադր զերարեւելոյ համակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն խորագրի
— Տորքնին պիտի ուղղուի, Կ. Պո-
լիս, Չիկիլի խան, Բաւարացի դրաման-
է խո:
— Ժողովրդ զգնարուած Ե.
Սեւրի:

հաղար սուրբը, երեք մարդ արեւը, տաղ-
նեկու առաւելուքը զահարողութեան
եւ ուրիշ կրթութեան տարածանալը:
Բաւարի ամենախառնութիւններ եղան,
որոց մէջ նշանակու թեան արժանի կը
համարուի Կիւնովի մարդ արեւին
խօսածը:

Կառավարութեան պաշտոնաւոր-
ները որ այսօր մեզ կը հարած են,
տատանալի դուրիք են Անի եւ Կիւնովի
միջեւ Սասուն մէջ ի յա խառնա ի յա
չառապէք բայց եւ փոքրամասն հաղ-
արակը որ վառ օգնելը չոր լինի, եւ
ըստ առաջնութեան պատրաստելը:

Բայց ներկայ գտնուող սուրբե-
րը միարեան — Եւ պատասխանեցին
մեզ ինչոքար ծաղահարկում:

ՆԵՐԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պարիզ 2 հոգ.
Բանիւստ Տ'Կարթի ըստած պահե-
րային 5 Կրանքոց տոմարներ հանե-
լու արտաւար թիւն տրուեցաւ:
Գաղղիոյ Պանթոն իր գրամագիւ-
լը հարկերն ճի հանեց:

Բրաիա 4 հոգ.
Պահման պղպային ժողովին աղ-
գեայ Կայսերական հրամանագիր մը
հաստատուել Սահմանադրութեան վը-
րայ ու ժող կը պնդէ, եւ սղգային մա-
ղվը կը յորդարէ երեւոյթանները
զրկել Վիեննայի երեւոյթանական
ժողովը, ապա թէ ոչ՝ ծանր պատա-
խանաւարութեան ներքեւ իշխող կի-
մային:

Պահման այ՝ առժամանակեայ կու-
ռավարի խօշմէ կամը հրամարական
տուաւ:

Փարիզ 4 հոգ.
Կառավարութիւնը նարդիներեան
տոհմին դէմ աքաղի օրինաւոր մը կը
պատրաստէ: Ապրտամագ զատա-
տանը լինողու, Բաւարական թիւն Սպո-
նիոյ կառավարութեան դէմ ներկուած
դաւադրութիւն մը գտաւ:

Փարիզ 5 հոգ.
Պ. Բերթիէն անհանց պատաւարեցը
ներառութեան յանձնած ուղղին առէն:
զրկել Ռուսիոյ համար Վերթիէն
տա ինքն ուղղալ խնդրագիրը:

Բեռլին ի մահ գոտաւարտեցաւ:
Նիւ—Յորք 6 հոգ.
Կրանի նախագահ հրամայեց ք
օրէկը ճշգիւ, դժուար իւր մահ
մէջ:

Սթընք 6 հոգ.
Կառավարութեան պաշտոնաւոր-
խորհրդարանին նոր նախագահի ընտ-
րութեան մէջ մեծաց ցին մաս Վիւնայ
փաստիկներու համար հրամարական
տուին:

Ճեպրի 6 հոգ.
Կառանդ լինն եկած լուրերը դա-
հացուցի են Ապրտամագի զու իւ Ահ-
մեա օրէյ գերի բանեկցաւ, Կիւնովի
բայի մէջ:

